

Ba??ml?l?k Profili ?ndeksi Ba??ml?l?k Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ba??ml?l?k Profili ?ndeksi Ba??ml?l?k Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17179>

Özet

Ba??ml?l?k Profili ?ndeksi ?nternet Ba??ml?l?k Formu (BAP?NT), ?nternet ba??ml?l?k?n? çok boyutlu bir perspektifle de?erlendirmek amac?yla 2015 y?l?nda geli?tirilm? bir ölçektir. Bu ölçek, internet kullan?m?n?n bireyler üzerindeki olası **patolojik** etkilerini ve ba??ml?l?k belirtilerini ölçmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin yüksek düzeyde oldu?unu, özellikle yüksek iç tutarlıl?k ve test-tekrar test güvenilirli?i de?erlerine sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Ölçek, 5'li Likert Tipi bir derecelendirme sistemi kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

?nternet Ba??ml?l?k, Ba??ml?l?k Profili ?ndeksi, BAP?NT, **Psikometrik** Özellikler, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Kültegin Ögel, Figen Karada?, Didem Satgan, Ceren Koc.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerdeki ?nternet ba??ml?l?k? düzeyini ve ba??ml?l?k?n farklı boyutlar?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde saptamaktır. Ölçek, mevcut ba??ml?l?k modellerine uygun, kapsamlı bir de?erlendirme arac? olu?turmak amac?yla geli?tirilmi?tir.

BAP?NT, özellikle klinik ve ara?tırma ortamlar?nda ?nternet ba??ml?l?k?n? tanımlanması, ciddiyetinin belirlenmesi ve tedavi programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesi için tasarlanm??tır. Ölçe?in geli?tirilmesi, Türkiye'deki ?nternet ba??ml?l?k? ara?tırmalar?na standart bir araç kazandırmay? amaçlam??tır.

Yapı

Ba??ml?l?k Profili ?ndeksi ?nternet Ba??ml?l?k Formu (BAP?NT), ?nternet ba??ml?l?k?n? tek bir skor yerine çok boyutlu bir yapı olarak ele alır. Yapılan psikometrik çal??malar, ölçe?in ölçtü?ü yapı?n?n üç ana faktörden olu?tu?unu göstermi?tir. Bu faktörler, genel ba??ml?l?k tan?m?n?n temel bile?enleri olan **tolerans**, **yoksunluk** ve i?levsellikte bozulma gibi kavramlar? yansıtmaktadır.

Geçerlik

BAP?NT'in **yapı geçerli?i**, açıklayıcı faktör analizi (AFA) kullanılarak incelenmi?tir. Bu analizde, ölçe?in teorik yapı?s?n?n ampirik verilerle ne kadar uyumlu oldu?u de?erlendirilmi?tir.

Analiz sonucunda, ölçeğin toplam varyansının %57.03'ünü açıklayan üç belirgin faktör saptanmıştır. Bu yüksek varyans açıklama oranı, ölçeğin ölçmek istediği yapıyı başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir. Geçerlik çalışmaları, istatistiksel sağlamlığı artırmak amacıyla Temel Bileşenler Yöntemi ve faktör yüklerinin netleştirilmesi için **Varimax Döndürme Yöntemi** kullanılmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, BAPNT'nin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamıştır. İç tutarlılık katsayısı olan Cronbach alfa değeri 0.88 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü işaret etmektedir.

Ayrıca, ölçeğin zaman içindeki stabilitesini belirlemek amacıyla yapılan tekrar test korelasyonu (test-retest reliability) 0.85 olarak tespit edilmiştir. Bu güçlü korelasyon değeri, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar ürettiğini ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

BAPNT'nin faktör yapısını belirlemek amacıyla yürütülen faktör analizi, ölçeğin çok boyutlu yapısını destekleyen üç faktörlü bir model ortaya çıkarmıştır. Bu üç faktör, toplam varyansın önemli bir kısmını (%57.03) açıklamaktadır.

Analiz sürecinde, verilerin indirgenmesi için **Temel Bileşenler Yöntemi** tercih edilmiş, faktörlerin birbirinden ayrışması ve daha net yorumlanabilmesini sağlamak amacıyla ise dik döndürme tekniklerinden **Varimax Döndürme Yöntemi** uygulanmıştır. Bu yöntemler, ölçeğin yapısal geçerliğine dair güçlü kanıtlar sunmaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental)

Format: Öz Bildirim (Self-Report)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: İnternet başlık riski taşıyan bireyler ve genel popülasyon içindeki internet kullanıcıları.

Age Group: Genç yetişkinler ve yetişkinler.

Population Details: Ölçeğin geliştirme çalışması, Türkiye'deki bir örneklem üzerinde

gerçekle?tirilm?tir.

Test Methodology: 5'li Likert Tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r. Derecelendirme seçenekleri ?unlard?r: 1-Hiçbir Zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-S?kl?kla, 5-Ço?u Zaman.

Anahtar Kelimeler

BAP?NT, ?nternet Ba??ml?l?k, Psikometri, Yap? Geçerli?i, Test-Tekrar Test Güvenirli?i, Varimax Döndürme, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Sorumlu yazar?n ileti?im e-posta adresi: kocceren@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ba??ml?l?k Profili ?ndeksi ?nternet Ba??ml?l?k Formu (BAP?NT), 2015 y?l?nda yay?mlanan akademik makale ile kullan?ma sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar? ile ilgili izinler ve olas? ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Ceren Koc ile do?rudan ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylar?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: the-addiction-profile-index-internet-addiction-form-apiint-toad.pdf

Kaynaklar

Ogel, K., Karadag, F., Satgan, D., & Koc, C. (2015). Development of The Addiction Profile Index Internet Addiction Form (APIINT): validity and reliability. *Dü?ünen Adam*, 28(4), 337-343.

Ba??ml?l?k Profili ?ndeksi Ba??ml?l?k Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine eri?im için

orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM